

Zpráva o realizaci kooperativních projektů v podprogramu VISK 9, část I za rok 2023

Kooperativní zpracování analytických záznamů a jejich doplňování do báze ANL v krajských a v odborných knihovnách

Po zrušení oddělení článkové bibliografie a ukončení vlastního analytického zpracování seriálů a monografií v Národní knihovně ČR (dále NK ČR) se zpracování záznamů článků z celostátních periodik v roce 2012 ujaly krajské a některé odborné knihovny. Od této doby jsou záznamy článků z celostátních periodik zpracovávány v rámci kooperativních projektů.

Na rok 2023 podalo a také realizovalo 14 knihoven (11 krajských a 3 knihovny AV ČR) projekty zaměřené na tvorbu analytických záznamů, které byly zasílány do databáze ANL. Pracovníci NK ČR vykonávali koordinaci a správu báze ANL.

V rámci podpořených kooperativních projektů bylo v roce 2023 odpracováno čtrnácti zúčastněnými knihovnami 10 918 hodin, jedna knihovna využila možnosti supervize záznamů (ze spoluúčasti) v rozsahu 0,13 úvazku / 1 měsíc. Dle závěrečných zpráv řešitelů projektů bylo celkem zpracováno 22 233 záznamů obohacených o jmenná a věcná metadata ze 125 periodických titulů vycházejících v roce 2022 a 2023 (nebo starších, podle potřeb báze ANL). Podle projektů měly knihovny zpracovat 21 850 záznamů. Velký podíl excerpce zajišťují Knihovna Akademie věd, knihovna Historického ústavu AV ČR a knihovna Fyzikálního ústavu AV ČR, téměř 50 %. Celkový počet zpracovaných záznamů se proti roku 2022 mírně zvýšil (o 1 343), mírně se snížil (o 652) počet záznamů zpracovaných krajskými knihovnami (celkem 11 233).

Koordinace projektů byla realizována pracovníky NK ČR. V rámci koordinace byla rozdělena excerpční základna a upravena podle zpracovatelských kapacit jednotlivých knihoven. Byl kladen důraz na úplné zpracování titulů určených k excerpci. Probíhala průběžná revize záznamů, včetně aktualizace personálních autorit. Mezi další činnosti patřila metodická podpora. Průběžně pokračuje technická správa báze ANL v systému Aleph, včetně uplatnění kontrolních mechanismů nad zasílanými záznamy. V průběhu roku byly do báze ANL postupně importovány záznamy od zpracovatelských knihoven.

V roce 2023 přispívalo do ANL, mimo knihoven zapojených v kooperativním projektu, dalších 10 producentů odborných databází, celkem tedy 24 institucí. Kromě záznamů z kooperativních projektů jsou do báze zasílány záznamy z excerpce z regionálního tisku (krajské knihovny), záznamy z odborných periodik (odborné knihovny a univerzitní knihovny) a záznamy z knihovnického tisku (NK ČR). V rámci široké kooperace bylo za celý rok 2023 do báze ANL naimportováno 48 604 záznamů. K 31. 1. 2024 měla databáze ANL celkem 1 974 316 záznamů. Odkaz na plný text je uveden u 616 221 záznamů.

V roce 2024 budou kooperativní projekty pokračovat v obdobném rozsahu jako v roce 2023, projekty podalo 14 institucí. Koordinaci a správu báze ANL budou provádět pracovníci NK ČR.

Závěr:

Přes snahu krajských a odborných knihoven se od roku 2011 nepodařilo nahradit excerpce NK ČR v plné výši, chybí zpracování článků z denního tisku, sborníků a nepravých periodik. Oceňujeme, že se do kooperativního zpracování záznamů článků zapojují další odborné knihovny. Počty zpracovaných záznamů z krajských knihoven se v minulých letech mírně snížily, v roce 2024 je krajskými knihovnami plánováno zpracovat cca o 2 000 záznamů méně než v roce 2023. Nezapojí se Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě (opakovaně) a Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, kde došlo v době podání žádosti o dotaci k personální změně. Nicméně v roce 2025 se plánuje tato knihovna do kooperativního projektu

opět zapojit. Bohužel stále chybí kapacita na analytické zpracování elektronických periodik a sborníků.

Je třeba urychleně připravovat automatizované zpracování analytických záznamů, neboť nástroje pro extrahování metadat ze zdigitalizovaných dokumentů nejsou zatím na takové úrovni, aby se daly při zpracování záznamů článků plnohodnotně použít. Než ovšem bude možné zpracovávat analytické záznamy automatizovaně na základě digitalizace a elektronického povinného výtisku, je třeba motivovat knihovny i jednotlivé zpracovatele k vyššímu počtu zpracovaných záznamů.

Cíle projektu byly splněny. Záznamy článků byly zpracovávány klasicky dle podaných projektů. Stanovené standardy zpracování byly dodrženy a záznamy článků byly zpracovávány podle pravidel RDA.

NK ČR bude i nadále kooperativní projekty koordinovat a provádět údržbu báze ANL.

Významným přínosem projektu bezesporu je, že se pro rok 2023 udržela kontinuita ve zpracování periodických dokumentů pro databázi ANL, která je důležitá pro rešeršní a informační služby knihoven i pro širokou veřejnost.

Dne 12. 2. 2024

Zpracovala Mgr. E. Svobodová
dle závěrečných zpráv kooperujících knihoven.
Statistiky zpracoval D. Veselý.

Příloha č. 1

Statistika zpracovaných záznamů do báze ANL v rámci kooperativních projektů v roce 2023

sigla	záznamy dle projektů	záznamy dle zpráv	hodiny
ABA007	5 600	5 600	2 800
ABB036	3 000	3 000	1 500
ABB038	2 400	2 400	1 200
CBA001	800	800	400
HBG001	1 800	1 800	900
HKA001	1 040	1 040	520
KLG001	720	1 033	360
KVG001	550	569	268
LIA001	1 200	1 200	600
OLA001	1 200	1 211	600
OSA001	0	0	0
PAG001	1 040	1 040	520
PNA001	600	640	300
ULG001	900	900	450
ZLG001	1 000	1 000	500
Celkem	21 850	22 233	10 918